

Muistio / Nuorisoneuvoston kuuleminen kaupunkiyhteisen palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2022–2025 luonnoksesta

ke 19.1.2022, Teams

Muistion laati suunnittelija Anni Salla ja se on nuorisoneuvoston hyväksymä.

YHTEENVETO: Nuorisoneuvosto kommentoi muun muassa toimenpiteiden vaikuttavuutta ja seurannan tärkeyttä, palvelujen saatavuuden eroa koulujen välillä, käytäntöjen opettaja/rehtoririippuvuutta sekä kaksikielisten palvelujen saatavuutta.

KAUPUNKIYHTEISET:

Sosiaalisen saavutettavuuden lisäämisen osalta nuorisoneuvosto totesi, että kaivataan konkreettisia toimenpiteitä. Nuoret toivat esiin huomionsa, että edes järjestyksenvalvojat eivät aina puutu epäkohtiin julkisissa tiloissa.

KASKO:

Nuorisoneuvostoa kiinnosti koulujen tayv-suunnitelmat ja kuinka niihin voi vaikuttaa sekä se, mihin suunnitelmat perustuvat. Toivotaan rohkaisua siihen, että nuoret osallistuvat valmisteluun. Lisäksi toivottiin lisää tietoa siitä, miten toimenpide kiusaamisen estämiseksi toteutetaan käytännössä ja miten sitä valvotaan. Toivotaan lisää tietoa kenelle ilmoittaa kiusaamisesta, jos opettaja tai rehtori ei osaa tai halua puuttua. Nuoret kertoivat kokemuksistaan, että koulun rehtori tai opettajat eivät aina välttämättä puutu kiusaamiseen ja eivät vie asioita eteenpäin. Neuvosto totesi, että oppilaille kerrotaan huonosti, kenelle voi ilmoittaa kiusaamisesta. Oppilaille ei ole tarpeeksi tietoa omista oikeuksista. Toiminnan saavutettavuuden, tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden tarkastuslistan osalta toivotaan lisää tietoa seurannasta. Antirasismia koskevien työpajojen osalta nuorisoneuvosto kaipasi lisää tietoa, kenelle ja missä työpajoja toteutetaan. Puuttumisen kulttuurin infograafin osalta kaivattiin lisätietoa seurannasta. Lisäksi haluttiin kuulla, mitä käytännössä tarkoittaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden sisällyttäminen kaikkeen toimintaan.

KANSLIA:

Nuorisoneuvosto kommentoi, että monikielisen viestinnän ohessa tulisi panostaa myös selkokieleiseen viestintään sekä ruotsinkielisiin palveluihin. Neuvosto huomioi myös, että maahanmuuttajaneuvosto voisi olla hyvä keino kuulla näitä sidosryhmiä. Lisäksi nuoret nostivat esiin haasteen, jossa henkilö ei pääse esimerkiksi työhaastatteluun sukunimensä takia. Tähän tiedusteltiin toimenpiteitä.

SOTE:

Nuorisoneuvosto totesi, että terveystalvueluita, esim. hammaslääkäripalveluita, on huonosti saatavilla ruotsin kielellä. Oikomishoitoa varatessa saatavilla on ollut palvelua vain suomeksi. Palveluiden saatavuuden toimenpiteen osalta neuvosto kommentoi, että tarvitaan enemmän digipalveluita ja tietoa siitä, miten hakea apua ja mitä palveluita on olemassa. Lisäksi huomioitiin, että mielenterveyspalveluita ei ole nostettu esiin. Kyseisille palveluille on tarvetta ja nuorten pahoinvointi on lisääntynyt. Mielenterveyspalveluiden riittävyys ja saatavuus huoletti nuoria. Nuoret toivat esiin kokemuksia siitä, että koulun psykologi on kertonut nuoren asioista eteenpäin. Koulujen mielenterveyspalveluja ei ole koettu luotettaviksi. Lisäksi joissakin kouluissa ei ole psykologeja paikalla, kun taas joissakin on todella hyvät palvelut. Palvelujen saatavuudessa on koulukohtaisia eroja.

KUVA:

Erityisryhmille suunnattujen erityispalveluiden tunnettuuden lisäämisen osalta nuorisoneuvosto totesi, että kampanjat eivät usein tavoita suuria määriä tai kohderyhmää. Erityisryhmiä tulisi osallistaa kampanjan tekemiseen. Nuoret nostivat esille toimenpiteiden vaikuttavuuden seurannan tärkeyden, oli sitten kyse viestintäkampanjasta, koulutuksesta tai turvallisemman tilan periaatteiden laatimisesta. Sukupuolettomaan tai unisex-käyttöön otettavien intiimitilojen osalta kysyttiin tarkennusta, mitä tarkoitetaan kirjauksella 'jos mahdollista'. Kyseessä siis tilat käyttäjille, joiden avustaja eri sukupuolta. Esiin nostettiin myös sukupuolitetut liikuntatunnit epäkohtana sukupuoli-identiteetiltään ei-binääristen nuorten kohdalla. Toisaalta todettiin, että osalle nuorista sukupuolitetut tunnit ovat tärkeitä ja perusteltuja. Häirinnän ja julkisen tilan turvattomuuden osalta todettiin, että jossain koulussa on vain juliste seinällä eikä aiheesta ole puhuttu sen tarkemmin. Nuorisoneuvosto tiedusteli, onko toimenpiteessäkin vain paperi seinälle, jonka ihmiset lukevat ja tiedusteltiin, miten sen katsotaan vaikuttavan. Nuoret toivat esille huolensa epäasiallisen kohtelun arkipäiväistymisestä. Puheenvuoroissa korostui huoli siitä, että on paljon tilanteita ja paikkoja, jossa aikuiset tai muut ympärillä olevat eivät puutu havaitsemiinsa häirintä/kiusaamistilanteisiin.

KYMP:

Nuorisoneuvosto huomioi, että joillakin henkilöillä on haaste saada vuokra-asuntoa sukunimensä johdosta. Tähän tiedusteltiin toimenpiteitä.

YLEISIÄ KOMMENTTEJA:

Monissa toimenpiteissä todetaan, että tietoa ei ole ja ratkaisuna tehdään kartoitus. Tämä nähtiin tärkeänä, koska toiminnan tulee perustua faktaan. Kartoitusten tulisi olla kuitenkin läpinäkyviä. Nuori oli yrittänyt saada tietoa, mutta hänelle oli vastattu, että tietoa ei ole saatavilla. Todettiin, että kartoitusten tulisi olla kaikille saatavilla. Lisäksi nuorisneuvosto halusi kuulla edellisten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien toteuttamatta jääneet toimenpiteet sekä perustelut.